

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
ACADEMIA DE POLIȚIE „Alexandru Ioan Cuza”

Cocoară Iacob-Adrian

TEZĂ DE DOCTORAT

DELINCVENȚA JUVENILĂ

REZUMAT

Conducător de doctorat

Profesor universitar doctor

Voicu Costică

Teză elaborată în vederea obținerii
titlului de DOCTOR în „**Ordine Publică și Siguranță Națională**”

București

2017

1

CUPRINS

CUPRINS	3
Introducere în problematica temei.....	8
Capitolul I: Evoluția regimului juridic al minorului infractor.....	13
1.1. Noțiuni introductive privind concepțiile generale ale executării pedepselor în antichitate.	13
1.2. Evoluția regimului penal al minorului infractor în România.....	21
1.2.1. Executarea pedepselor privative de libertate de la Regulamentele Organice până la 1874.	22
1.2.2. Executarea pedepselor privative de libertate aplicabile minorilor de la 1874 până în anul 1969.....	24
1.3. Studiul de caz: Institutul pentru minori Gherla.....	30
Capitolul II: Starea generală a sistemului penitenciar din România.....	37
2.1. Organizarea, funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor.	46
2.2. Unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor.	51
2.2.1. Penitenciarele.....	51
2.2.1.1. Organizarea interioară a penitenciarului.....	54
2.2.2. Penitenciare-spital.....	58
2.2.3. Penitenciare pentru femei.....	60
2.2.4. Penitenciarul pentru tineri.	61
2.2.5. Centrele Educativ și Centrele de Detenție.....	62
2.2.5.1. Organizare, funcționare și dotarea Centrelor Educativ și a Centrelor de Deținere.....	62
2.2.5.2. Proiectul educațional al Centrului Educativ/Centru de Detenție.	64
2.2.6. Baza de Aprovizionare Gospodărire și reparații Jilava-București.	65
2.2.7. Subunitatea de Pază și Escortare Deținuți Transferați.	66
2.3. Serviciul de probațiune.	67
2.3.1. Noțiuni de drept internațional comparat.	67
2.3.1.1. Scurt istoric al probațiunii din S.U.A.	68

2.3.1.2. Scurt istoric al probațiunii din Marea Britanie.....	69
2.3.1.3. Măsurile privind delincvența juvenilă.	71
2.3.2. Instituția probațiunii în România.....	72
2.3.2.1. Managementul organizațional în probațiune.....	75
2.4. Strategia națională a Administrației Naționale a Penitenciarelor- Factor motivational în modernizarea sistemului penitenciar.	77
2.4.1. Strategia Națională de Reintegrare Socială a persoanelor private de libertate.....	78
Strategia Națională de Reintegrare Socială a persoanelor private de libertate denumită în continuare Strategie, prezintă conținutul unei Hotărâri a Guvernului.....	78
2.4.2. Strategia națională privind formarea profesională în sistemul administrației penitenciare.	80
2.4.3. Strategia națională privind „Revenirea foștilor deținuți pe piața muncii și reintegrarea lor”.....	87
Capitolul III: Delincvența juvenilă.....	91
3.1. Adolescența. Noțiuni introductive.....	91
3.2. Etiologia Delincvenței Juvenile.....	94
3.3. Delincvența juvenilă formă a comportamentului deviant.....	97
3.4. Delincvența juvenilă- orientare bio-psiho-socială.....	99
3.4.1. Orientarea biologică.....	100
3.4.1.1. Teoria inadaptării biologice.....	100
3.4.1.2. Teoria genetică a aberației cromozomiale.	101
3.4.1.3. Teoria atavismului evoluționist.	103
3.4.2. Orientarea psihiatrică și psihologică.....	105
3.4.2.1. Teoria personalității criminale (delincvente).	106
3.4.2.2. Teoria „rezistenței” la frustrare.	107
3.4.2.3. Relația psihologiei judiciare cu diferite ramuri ale științelor juridice	109
3.4.3. Orientarea sociologică.....	110
3.4.3.1. Concepții și teorii fundamentale în orientarea sociologică a delincvenței juvenile.	111

3.4.3.2. Teoria „Dezorganizării sociale”.....	112
3.4.3.3. Teoria „asocierilor diferențiale”.....	115
3.4.3.4. Teoria „etichetării sociale”.....	117
3.4.3.5. Teoria controlului social.....	119
3.4.4. Relația sociologiei juridice cu ramuri ale științelor juridice.....	120
3.5. Studii de criminologie privind infrațiunile contra vieții.....	122
3.5.1. Probleme privind criminalul.....	124
3.5.2. Componenta psihologică : motivul și rațiunea de a ucide.....	125
3.5.3. Infrațiunea de omucidere premeditată.....	127
3.5.4. Infrațiunea de omucidere nepremeditată.....	128
3.5.5. Comportamentul omucidar patologic.....	129
3.6. Studiu de caz: Cercetare privind infrațiunile contra vieții.....	131
3.6.1. Noțiuni introductive.....	131
3.7. Metodologia expertizei medico-legale psihiatrice în cazul persoanelor care au săvârșit fapte prevăzute de legea penală.....	146
3.7.1. Noțiuni introductive.....	146
3.7.2. Organizarea investigațiilor necesare efectuării expertizei medico-psihiatrice.....	149
3.7.3. Redactarea raportului de expertiză.....	153
3.7.4. Conținutul raportului de expertiză.....	155
3.7.5. Expertiza medico-legală pentru cauze penale. Stabilirea discernământului.....	158
3.7.5.1. Expertiza medico-legală psihiatrică pentru cauzele penale.....	162
3.7.5.2. Expertiza medico-legală pentru stabilirea stării de boală a persoanelor condamnate sau aflate în cursul desfășurării procesului penal...	164
3.7.6. Studiu de caz privind activitatea institutelor de medicină legală cu implicații directe în ramurile dreptului penal.....	166
3.7.6.1. Expertize medicale pe persoane în viață în anul 2015.....	166
3.7.6.2. Expertizele medico-legale psihiatrice și examene psihologice.....	168
3.7.7. Minorii care nu răspund penal.....	169
Capitolul IV. Regimul sancționar al minorilor infractori.....	173

4.1. Prevederile noului Cod Penal referitoare la minoritate, comparativ cu Codul penal din anul 1968.	173
4.2. Internarea minorului infractor într-un centru de reeducare, prerogativ al vechiului Codului Penal din 1968.	175
4.3. Internarea minorului infractor într-un institut medical-educativ, prerogativ al vechiului Codului Penal din 1968.	176
4.4. Măsurile educative aplicabile minorilor infractori conform legislației penale în vigoare.....	177
4.4.1. Măsurile educative neprivative de libertate aplicabile minorilor infractori.	180
4.4.1.1. Stagiul de formare civică (art.117 N.C.P.).....	182
4.4.1.2. Supravegherea (art.118 N.C.P.).....	183
4.4.1.3. Consemnarea la sfârșit de săptămână (art.119 N.C.P.).	184
4.4.1.4. Asistarea zilnică (art.120 N.C.P.).....	186
4.4.2. Studiu de caz : Activități desfășurate de serviciul de probațiune Mureș.....	188
4.5. Punerea în executare a măsurilor educative privative de libertate.....	190
4.6. Internarea într-un Centru Educativ/ Centru de Detenție.....	192
4.6.1. Primirea într-un Centru Educativ/ Centru de Deținere.....	196
4.7. Noțiunea de carantină penitenciară.....	198
4.7. Regimurile de executare a măsurilor educative privative de libertate.	200
4.7.1. Stabilirea, schimbarea și individualizarea regimului de executare a măsurilor educative privative de libertate cu executarea într-un centru de detenție.	201
4.7.2. Regimul aplicat minorilor internați în centre educative.....	206
4.8. Concursul de infracțiuni săvârșite în timpul minorității.....	208
4.9. Prelungirea sau înlocuirea măsurilor educative neprivative de libertate....	209
4.10. Studiu de caz:.....	212
Capitolul V. Tratatul sancționator aplicabil minorilor infractori în dreptul penal comparat.....	213
5.1. Modelul penitenciar din Statele Unite ale Americii.....	217

5.2. Modelul penitenciar englez și a Țării Galilor.	220
5.3. Modelul penitenciar german.....	223
5.4. Modelul penitenciar spaniol.	225
5.5. Modelul penitenciar francez.....	230
Anexe:	235
Concluzii și Lege ferenda.	250
Bibliografie selectivă	260

Introducere în problematica temei.

Transformările vieții sociale și economice ale României din ultima perioadă au condus la o creștere a comportamentelor deviate în rândul tinerilor, fenomen care a generat o scădere a încrederii în această categorie de vârstă, comportamentul deviant punând în pericol siguranța comunității și implicit siguranța națională.

Majoritatea delincvenților minori nu sunt nici infractori înrăiți, nici elemente marginale irecuperabile, ci pur și simplu adolescenți în derivă, victime ale lipsei de educație, ale unui mediu familial ostil, adesea violent, care, datorită eșecului procesului de socializare din familie au ajuns să comită abateri de la normele morale, religioase și legale.

În aceste condiții, comportamentul patologic al copilului, este o realitate, concretizat la început prin conflicte cu adulții din familie, ulterior prin părăsirea domiciliului. Acest comportament va genera, din lipsa unor venituri financiare, în furturi, tâlhării, delikte contra integrității corporale, infracțiuni contra libertății și integrității sexuale, rezultate care apar urmare dezorganizării familiei, scăderii autorității părinților și al creșterii influenței negative al anturajului din care face parte. În fața faptelor antisociale săvârșite de minorii delincvenți societatea trebuie să se apere prin mijloace specifice, și astfel își apără cetățenii.

O altă provocare profesională este determinată de complexitatea răspunderii penale a minorilor delincvenți, a prevenirii și combaterii delincvenței juvenile care „*netratată*” poate afecta siguranța națională.

Studiul delincvenței juvenile este important deoarece ridică o serie de probleme teoretice, metodologice și de prevenție pentru specialiști, cercetători și practicieni din domenii precum drept, probațiune, sociologie, psihologie, medicină, asistență socială.

Noutatea lucrării este dată de actualizarea la zi a prezentei teme, din punct de vedere al legislației naționale și internaționale, al jurisprudenței (inclusiv

decizii ale Curții Constituționale), al organizării și funcționării administrației penitenciare, al formării profesionale a funcționarilor publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor.

Un alt element de noutate este dat de abordarea pluridisciplinară a delincvenței juvenile, urmare cercetărilor efectuate în *capitolul III*, am ajuns la concluzia că elementul/elementele de cauzalitate al/ale comportamentului deviant în cazul minorilor este generat de o sumă de factori, care gestionate separat nu pot demonstra acest comportament.

Tot un element de noutate al acestei lucrări științifice este dat de faptul că în prezentarea retrospectivă a istoricului închisorilor naționale din *capitolul I*, tema este abordată din prisma cercetărilor efectuate de subsemnatul în arhivele naționale din Mureș, Cluj și București. Pentru a prezenta cu adevărat lucruri noi mi-am impus drept „*principiu științific*” studierea acelor acte administrative arhivistice care nu au mai fost solicitate spre studiu de către alți cercetători.

În prezenta cercetare am folosit următoarele tipuri de cercetări juridice și criminologice: etiologice, evaluative, cantitative, calitative, comparative, predictive, realizate prin metode statistice, de observație, experimentale, complementare. Ca tehnici criminologice am mai folosit observarea directă, nemijlocită, sau indirectă, globală sau parțială, chestionarul, interviul, statistica și documentarea.

Prezenta lucrare de doctorat intitulată „Delincvența juvenilă” este structurată pe cinci capitole, o introducere în tema lucrării de cercetare, o parte specială în care am prezentat concluziile și legea ferenda, respectiv anexele și bibliografia selectivă poziționate în partea finală a lucrării.

În *capitolul I* „*Evoluția regimului juridic al minorului infractor*” mi-am propus să analizez evoluția regimului juridic al minorilor în general și a regimului penal aplicabil, în special. Pentru a-i conferi o notă de originalitate prezentei cercetări am considerat important efectuarea unor cercetări arhivistice în cadrul serviciilor județene de arhive din Mureș, Cluj și municipiul București.

Capitolul II „*Starea generală a sistemului penitenciar din România*” definește, discută și analizează starea generală a mediului penitenciar la acest moment, organizarea și funcționarea administrației penitenciare și a unităților subordonate, principalele probleme cu care se confruntă personalul de penitenciare precum și organizarea și funcționarea serviciului de probațiune, comparativ cu alte sisteme de probațiune internaționale.

Am introdus serviciul de probațiune în acest capitol deoarece conform legislației în vigoare, serviciul de probațiune realizează punerea în executare a pedepselor neprivative de libertate/ măsuri educative neprivative de libertate dispuse de instanțele de judecată. Tot în acest capitol am analizat situația mediului penitenciar raportat la obiectivele Administrației Naționale a Penitenciarelor pentru perioada 2012-2018.

Capitolul III „*Delincvența juvenilă*” reprezintă o revenire la subiectul sensibil al temei. Acest capitol reprezintă rezultatul unei cercetări în care am combinat teoria cu practica, dintre subiectele abordate amintesc adolescența, comportamentul deviant și expertiza medico-legală. Tot în acest capitol am avut în studiu analiza comportamentului minorilor delincvenți din prisma sociologică, psihologico-psihiatrică și biologică. În acest capitol am efectuat două studii de caz (cercetări practice).

În primul studiu de caz am efectuat o cercetare științifică la fața locului în Penitenciarul Târgu-Mureș pe un eșantion de 17 minori internați care au comis doar infracțiuni de omor, omor calificat și omor deosebit de grav (art.176, Cod penal din 1968).

În al doilea studiu de caz am efectuat o cercetare științifică cu privire la conexiunea dintre mediul execuțional penal ca ramură a științelor juridice și specializarea medicină legală.

În capitolul IV „*Regimul sancționar al minorului infractor*” am abordat cele două modalități de sancționare (inclusiv punerea în executare a sentințelor) în cazul minorilor care comit infracțiuni: aplicarea de către instanța de judecată

a unei măsuri educative neprivative de libertate (4 tipuri de măsuri), respectiv a unei măsuri educative privative de libertate (2 tipuri de măsuri).

Studiul de caz corespunzător acestui capitol este amplasat în anexele prezentei teze de doctorat datorită normelor de tehnoredactare impuse și reprezintă un studiu comparativ între cercetarea științifică a subsemnatului și lucrarea „*Criminalitatea juvenilă*” realizată de dr. Ion Pitulescu. Analiza comparativă s-a realizat pe baza datelor sociologice, juridice și demografice culese, urmare sondajelor efectuate asupra minorilor și tinerilor aflați în executarea unei măsuri educative privative de libertate. Cercetarea științifică s-a realizat pe un eșantion de 116 persoane internate.

Capitolul V „*Tratamentul sancționator aplicabil minorilor infractori în dreptul penal comparat*” reprezintă un studiu comparativ între sistemul penitenciar românesc și sistemele penitenciare din Statele Unite ale Americii, Italia, Franța, Marea Britanie, Țara Galilor, Spania, Germania.

Lucrarea se finalizează cu *concluziile*, extrase din prezenta lucrare și propunerile privind *lege ferenda*.

Procesul de apariție a unor reglementări privind regimul de reeducare al minorilor poate fi urmărit din cele mai vechi timpuri. Astfel, chiar în dreptul antic se făceau în anumite situații, diferențieri de tratament între minori și adulți; în unele legi vechi (chineză de pildă), se prevedea posibilitatea ca minorii sub 7 ani să fie iertați de pedeapsă de către împărat, numai dacă nu se făceau vinovați de trădare. Pentru o astfel de faptă ei erau castrați.

La greci, minorii, de asemenea beneficiau de un tratament special. Platon (427-347 î.e.n.) arăta că un copil, întocmai ca un nebun care a săvârșit un omor, putea fi exilat pe timp de un an, iar în cazul în care nu respecta termenul exilului, acesta se transforma în pedeapsă cu închisoarea pe timp de doi ani; Aristotel (384-322 î.e.n.) scria că minorul se pedepsea numai în caz de omucidere cu voință.

În dreptul sclavagist și apoi în dreptul feudal, „copiii” nu răspundeau penal, iar cei ce depășeau vârsta copilăriei erau asimilați cu vârstnicii și pedeșiți ca și aceștia. Severitatea față de adolescenții care răspundeau penal se justifica prin teoria că răutatea pe care au manifestat-o, înlocuiește vârsta lor fragedă.

În vechile pravile românești – cele din perioada lui Matei Basarab și Vasile Lupu – copiii (coconii) până la vârsta de 7 ani nu puteau fi pedeșiți.

Regimul sancționator al minorului, astfel cum era reglementat în Codul penal din 1864, este marcat de împărțirea tripartită a infracțiunilor în crime, delictе și contravenții, după modelul codului penal francez și al celui german (Prusia) și în concordanță cu alte legislații penale din epoca respectivă.¹

O reglementare asemănătoare cuprindea și Codul penal din 1864, care împărțea perioada minorității în trei etape: până la vârsta de 8 ani copilul era socotit ca absolut incapabil și nu putea fi pedepsit; între 8 și 15 ani minorul era de asemenea apărat de pedeasă, dacă „*a lucrat*” fără pricepere (discernământ). În fine, minorii între 15 și 20 de ani, întotdeauna, erau socotiți responsabili, dar din cauza frăgezimi vârstei lor erau sancționați cu o pedeapsă redusă – în proporția prevăzută de art.63 -, care însă niciodată nu putea fi o pedeapsă criminală, chiar dacă fapta săvârșită ar fi fost o crimă.²

1.3. STUDIU DE CAZ: INSTITUTUL PENTRU MINORI GHERLA.

Transformarea Penitenciarului Gherla în *Institutul pentru Minori Gherla* s-a dezbătut pentru prima dată într-un cadru organizat, în anul 1910, cu ocazia *Congresului Penitenciar* organizat chiar în Gherla. Obiectivul principal al congresului mai sus menționat, unde au participat reprezentanții tuturor închisorilor și institutelor corective din Ungaria, a fost înființarea unui nou așezământ penitenciar pentru custodierea minorilor.³

---

¹ Barbu-Nicu DAMIAN, *Elemente constitutive ale delincvenței juvenile*. Editura Sitech, Craiova, 2009, p.37.

² Corneliu TURIANU, *op.cit.*, p.38.

³ Augustin TALOȘ, *Cetatea Gherlei*, Editura Tipografia „Aurora” A. Todoran, Gherla, 1933, p.12.

Cauza principală a acestei transformări importante din sistemul penitenciar maghiar de la începutul secolului XX a fost determinată de creșterea numărului de infractori minori precum și de importanța pe care o acorda clasa politică de la acel moment minorilor delincvenți. La data de 1 mai 1910, în Penitenciarul Gherla mai existau doar 60-70 deținuți, reținuți aici doar pentru a presta muncile grele. Un an mai târziu, în institut erau custodiați 600 de minori delincvenți, numărul învățătorilor-educatori ajungând la 22.

Conform prevederilor legale privind executarea pedepselor privative de libertate, la încarcerare toți minorii delincvenți condamnați erau tunși de bărbierul centrului, ulterior erau îmbăiați. Conform regulamentului de ordine interioară, minorii erau îmbrăcați în uniforma obligatorie a institutului. Fiecare persoană custodiată își primea echipamentul compus din: două costume de iarnă, două costume de vară, un chipiu, o pălărie de paie.

Pe lângă aceste articole de îmbrăcăminte minorii condamnați mai primeau: două cămăși, două izmene, două prosoape, două ștergătoare de vase, două ștergătoare de praf, două batiste, două perechi de încălțăminte, o pereche de mănuși, papuci de casă, 1 pereche ghete de piele, o lingură, un cuțit, o furculiță, un pieptene, o perie pentru curățat vestimentația, o perie pentru lustruit ghetele, un pat din fier cu trei saltele, o pătură albă. Pentru depozitarea articolelor de cazarmament, fiecare minor primea un dulap de perete.

Elevii erau împărțiți în 20 de familii, fiecare familie având un efectiv de cel mult 30 internați. Fiecare familie era condusă de către un învățător care avea și rangul de *șef de familie*. Fiecare șef de familie era secondat de către doi *maiștrii de familie*, implicați mai ales în pregătirea practică a minorilor condamnați.

Cei 20 de șefi de familie, cu o autoritate deplină asupra persoanelor internate, erau subordonați unui *șef al educației* din institut, persoană însăcinată cu conducerea activităților de educație din institut. De asemenea mai exista un

șef de familie care desfășura activități de suplimentare a celorlalți șefi de familie, la nevoie, sau întocmea actele biroului de educație.

*Famiile se împart în patru grupe: cei foarte buni formează grupa „Apostolul Pavel”, cei buni formează grupa „Bunul Samaritean”, cei mijlocii „Anonim”, iar cei inferiori formează grupa „Fiul Rătăcitor”.*⁴ Fiecare familie are o anumită rezervă. Supravegherea de zi și de noapte este efectuată de către gardieni neînarmați și de către maiștrii.

În grupa „Apostolul Pavel” erau selectați persoanele internate cu cele mai bune rezultate la purtare și învățătură. Acestea aveau cel mai bun loc în sala de mese, primeau hainele cele mai bune, erau incluși în echipa de sport a institutului, aveau învoire în oraș, erau duși la cinema, în excursii, aveau posibilitatea de a scrie părinților când doreau, etc.

Minorii din grupa „Bunul Samaritean”, beneficiau de drepturile mai sus enumerate, dar nu aveau dreptul de a scrie o scrisoare familiei decât o dată la trei luni. Cei din grupa „Anonim” aveau drepturi mici, iar minorii din grupa „Fiul Rătăcitor” aveau doar obligații. Ei curățau toaletele, coridoarele, nu aveau posibilitatea de a primi alimente de acasă, nu aveau voie în oraș, poartau haine rele. Delincvenții gravi, vinovații de evadare, furt, loviri, insultă a superiorului, recidivă, revoltă, sunt izolați la „cămăruța de meditație”, pentru o perioadă de 2-10 zile, după vârstă și faptă.

---

⁴ Augustin TALOȘ, *Un tribunal de copii în Ardeal*, în *Revista Realitatea Ilustrată*, nr. 342/17 august 1933, pp. 28-29.

CAPITOLUL II: STAREA GENERALĂ A SISTEMULUI PENITENCIAR DIN ROMÂNIA.

Până în anul 1990, regimul comunist aflat la putere în România a stabilit limitele ideologice de funcționare a regimului penitenciar.⁵ Ideologia socialistă oficială impunea penitenciarelor reguli precum reintegrarea în societate a tuturor deținuților și parcurgerea unui anumit număr de teme politice în cadrul programelor educaționale.⁶

După revoluția din 1990 programele educaționale au fost depolitizate, respectiv s-a încercat evitarea tendințelor deținuților de a se considera victime ale regimului politic aflat până atunci la putere. Asistența moral-religioasă a fost acordată indiferent de religie, prin participarea persoanelor private de libertate la activități susținute de reprezentanții tuturor cultelor recunoscute în România, atât în interiorul cât și în exteriorul locului de detenție.⁷

Transformările sociale, politice, economice și culturale care au marcat istoria Europei între anii 1989-1990, precum și schimbările survenite din punct de vedere politic, social și economic în România, au produs în mod inevitabil și transformări în sistemul penitenciar din țara noastră.⁸

Una dintre cerințele pe care țara noastră trebuia să le îndeplinească în vederea alinierii la standardele europene din domeniul penitenciar a fost aplicarea reformei la nivelul sistemului penitenciar și „demilitarizarea” acestuia.⁹ În condițiile creșterii semnificative a numărului celor condamnați pentru omor, tâlhărie, viol și furt, anul 1991 a fost marcat de creșterea spectaculoasă a ponderii principalelor categorii de infracțiuni, în raport cu pericolul social pe care acesta îl reprezintă.

---

⁵Ioan BĂLA, *op.cit.*, p.152.

⁶ Ibidem.

⁷ Ibidem.

⁸ Emilian STĂNIȘOR, *Penitenciarele din România la timpul prezent*, Editura Oscar Print, București, 2005, p.8.

⁹ Ibidem, p.12.

O altă problemă apărută în această perioadă a fost apariția fenomenului de supraaglomerare, și implicit, insuficiența spațiilor de detenție.¹⁰ În aceste condiții a fost elaborat un „Program de urgență privind modernizarea sistemului penitenciar”, proiect aprobat de guvernul României în august 1991. În cadrul acestui program s-a avut în vedere faptul că modernizarea, ca proces de durată, trebuie să se bazeze pe o serie de principii, realizabil în trei etape în perioada 1991-2000.¹¹

La 1 ianuarie 1995, în locurile de detenție din unitățile subordonate Direcției Generale a Penitenciarelor se aflau 45309 persoane, iar la sfârșitul anului efectivele numărau 42554 persoane.¹² În această perioadă au fost depuse în penitenciare 43160 persoane (media lunară de 3596 persoane), și au ieșit 46024 persoane (media lunară 3825 persoane).¹³

În etapa 1990-1997, în subordinea Direcției Generale a Penitenciarelor se aflau 36 unități penitenciare : 31 penitenciare, un spital penitenciar și 4 centre de reeducare minori, cu o capacitate totală de 31095 locuri.¹⁴ Raportat la populația întregii țări, numărul deținuților a fost de 195 la 100000 de locuitori, cifră mai mare decât în țările Europei de Vest, dar considerabil mai scăzută decât în fostele state sovietice.¹⁵

La începutul anului 2001, Ministerul Justiției a prezentat bilanțul activității pe anul 2000.¹⁶ În bilanțul prezentat se precizează că în cursul anul 2000, din totalul de 6738 minori condamnați de instanțele de judecată, pedeapsa închisorii cu executarea în penitenciar/ centru de reeducare, s-a aplicat față de 3211 minori, iar pedeapsa amenzii s-a aplicat unui număr de 284 (4,27%), anul menționat fiind unul dintre cele mai „prolifice” în acest domeniu.

---

¹⁰ Ibidem, p.19.

¹¹ Ibidem.

¹² Ioan CHIȘ, *op.cit.*, p.165.

¹³ Ibidem.

¹⁴ Ibidem, p.166.

¹⁵ Ibidem.

¹⁶ Emilian STĂNIȘOR, *Delincvența juvenilă*, Editura Oscar Print, București, 2003, p.164.

În această perioadă în care sistemul penitenciar din România este contestat din toate părțile, în care închisorile sunt tot mai pline, iar deținuții formulează zilnic plângeri la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, nemulțumiți de condițiile de detenție, Administrația Națională a Penitenciarelor analizează cele mai oportune soluții pentru a ieși din impas. Acest lucru nu se poate realiza doar cu forțele proprii ale Administrației Naționale a Penitenciarelor.

În acest moment Administrația Națională a Penitenciarelor se află sub o presiune mediatică foarte mare datorită faptului că o parte dintre persoanele care dețin trusturi media se află în detenție. Preconizăm că această presiune va scădea când persoanele menționate vor fi puse în libertate.

Apreciem într-un sens pozitiv modificările pe care puterea legislativă intenționează a le aduce Legii 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal. Mai exact, deținuților care au executat o pedeapsă privativă de libertate în condiții necorespunzătoare li se vor reduce trei zile de detenție din sancțiunea privativă de libertate pentru fiecare lună de detenție.

Unii deținuți speculează faptul că zilele care vor fi scăzute din pedeapsa privativă de libertate urmare adoptării acestor modificări legislative vor fi „anulate” de comisiile de liberare condiționată și de către instanțele de judecată, prin respingerea solicitărilor de acordare a liberării condiționate.

Proiectul de modificare a legii menționate își propune în plan principal acordarea unor *compensații morale* persoanelor care au executat o pedeapsă privativă de libertate în condiții de supraaglomerare severă, dar în subsidiar se urmărește reducerea fenomenului de supraaglomerare din penitenciare.

Datorită faptului că în parlament au fost alese persoane condamnate și persoane urmărite penal, proiectului de modificare a Legii 254/2013 i s-au adus o serie de amendamente, pentru care în Franța, inițiatorii amendamentelor ar fi

fost acuzați de abuz în serviciu, deoarece au intenționat să legifereze în favoarea propriilor interese.

Considerăm că măsurile luate de Administrația Națională a Penitenciarelor pentru reducerea fenomenului de supraaglomerare prin construirea de noi spații de cazare în penitenciare este calea cea mai sigură.

Având ca punct de plecare Legea 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, administrația centrală a penitenciarelor are îndatorirea de a elabora ori de câte ori se impune, strategia de aplicare a regimului de executare a pedepselor și măsurilor educative privative de libertate.

Funcționarii publici cu statut special din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor supraveghează transpunerea strategiei mai sus menționate în practică, în măsura în care principiile privind respectarea demnității umane, a drepturilor deținuților, respectiv al persoanelor internate în centre educative sau centre de detenție, a conceptului privind interzicerea supunerii la tortură, la tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente, precum și interzicerea discriminării în mediul penitenciar să fie norme care vor fi respectate cu strictețe.

În subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor sunt 52 unități penitenciare: 33 de penitenciare care custodiază deținuți bărbați; Penitenciarul de femei Ploiești-Târgșorul Nou; un penitenciar pentru tineri (Penitenciarul Craiova); 6 penitenciare-spital (Penitenciarul-Spital București-Jilava, Penitenciarul-Spital București-Rahova, Penitenciarul-Spital Mioveni, Penitenciarul-Spital Dej, Penitenciarul-Spital Constanța-Poarta Albă, Penitenciarul-Spital Târgu-Ocna); 2 centre educative (Centrul Buziaș și Centrul Educativ Târgu-Ocna) și 2 centre de detenție (Centrul de deținere Craiova și Centrul de Deținere Brăila-Tichilești).

În subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor mai funcționează: Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare Târgu-

Ocna, Baza de Aprovizionare Gospodărire și Reparații Jilava-București; 2 centre de pregătire odihnă și recuperare (Complex Sovata și Complex Flamingo Eforie Sud) respectiv 4 Centre de formare profesională (Arad, Rodbav, Amara, Chilia).

CAPITOLUL III: DELINCVENȚA JUVENILĂ.

Ignorat sau chiar negat de către factorii de control social din perioada regimului totalitar, fenomenul delincvenței juvenile s-a amplificat sensibil în perioada de tranziție de după 1989, statisticile oficiale consemnând creșterea anuală a numărului minorilor care intră în conflict cu legea penală, precum și sporirea considerabilă a delictelor comise de aceștia împotriva proprietății, vieții, integrității persoanelor sau normelor de conviețuire socială.¹⁷

Perioadă caracterizată printr-un ansamblu de transformări evolutive, extrem de nuanțate, de natură bio-psiho-socială, care definesc dezvoltarea morală și dobândirea unor creativități personale, marcând stabilizarea personalității, adolescența reprezintă cea mai complexă etapă de dezvoltare a tânărului, în drumul său spre maturitate.¹⁸

În primii doi ani ai dezvoltării (perioada sensorio-motorie) copilul a fost obligat să săvârșească în mic un fel de revoluție coperniciană, raportând la început totul la el însuși și la corpul său, el a sfârșit prin a constitui un univers spațio-temporal și cauzal în care corpul său nu mai este considerat decât un obiect printre altele, într-o imensă rețea de relații care-l depășesc.¹⁹ Nefiind capabil de operații, copilul nu recunoaște în această perioadă să construiască noțiunile cele mai elementare de conservare care sunt condiții ale deductibilității logice.

Pe la vârsta de 7-8 ani începe o altă perioadă în care problemele mai sus menționate sunt lesne rezolvate prin interiorizări, coordonări și decentrări care

---

¹⁷ Dan BANCIU, *Sociologie Juridică*, Editura Lumina Lex, București, 2007, p.213.

¹⁸ Sorin RĂDULESCU, Dan BANCIU, *Introducere în sociologia delincvenței juvenile*, Editura Medicală, București, 1990, p.13.

¹⁹ Jean PIAGET, *Psihologie și pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972, p.31.

se rezolvă și duc la acea formă generală de echilibru ce poartă numele de reversibilitate operatorie (inversări și reciprocități).²⁰

În sfârșit, la vârsta de 11-12 ani apare o a patra și ultima perioadă, al cărui palier de echilibru se situează la nivelul adolescenței. Caracterul ei general constă în cucerirea unui nou mod de a raționa care nu se mai referă exclusiv la obiecte sau realități directe reprezentabile, ci la „ipoteze”, adică la propoziții din care pot fi trase consecințele necesare fără ca subiectul să se pronunțe asupra veridicității sau falsității lor înainte de a examina rezultatul acestor implicații.²¹

3.4. DELINCVENȚA JUVENILĂ- ORIENTARE BIO-PSIHO-SOCIALĂ.

3.4.1. ORIENTAREA BIOLOGICĂ.

Teoriile biologice susțin, în esență, că anumite anomalii sau disfuncții psihofiziologice constituie factorii determinanți ai comportamentului infracțional. Teoriile biologice încearcă să demonstreze că infracțiunea ca fenomen individual are o bază o componentă biologică organică sau funcțională.

Teoriile biologice moderne, în contrast cu cele timpurii, prezintă argumente conform cărora factorii biologici se dezvoltă asemeni unui individ care va avea un comportament criminal pe care nu îl poate explica nici individul respectiv, dar care ar putea fi urmarea interacțiunii dintre biologia acelei persoane și mediul în care se dezvoltă.

Esențial, în cadrul orientării biologice, rămâne tendința de considerare a componentei biologice drept element fundamental al personalității umane, de transformare a anomaliilor bioconstituționale în criterii de clasificare al indivizilor.²² Cu toate limitele sale teoretice și metodologice, orientarea biologică are totuși merite importante în evoluția evoluția criminologiei ca știință.²³

---

²⁰ Ibidem.

²¹ Ibidem, p.32.

²² Costică PĂUN, *op.cit.*, p.47.

²³ Ibidem.

CAPITOLUL IV. REGIMUL SANȚIONAR AL MINORILOR INFRACTORI.

Minoritatea, astfel cum a înțeles legiuitorul nostru să o reglementeze în Legea 286/2009, reprezintă unul dintre punctele centrale ale reformei propuse în planul politicii penale, prin renunțare completă la pedepsele aplicate minorului în favoarea măsurilor educative, iar în opera de creare a sistemului sancționar al minorului, modele precum cel spaniol, francez, german sau austriac, au constituit reale izvoare de inspirație.²⁴

Prin dispozițiilor Codului Penal din 1968, respectiv art.99, se stabilește că minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani în momentul comiterii faptei penale, nu răspunde penal ca și cel cu vârsta între 14 și 16 ani care nu a săvârșit fapta cu discernământ, nu răspunde penal.

Analizând dispozițiile cu privire la minoritate din Legea 286/2009, titlului V, respectiv art. 113-116, se poate constata că în planul consecințelor răspunderii penale a minorului cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani, s-a realizat o diferențiere cu privire la elementele care au legătură cu minoritatea, cât și referitor la măsura educativă prevăzută de lege, pentru fapta săvârșită, criterii în funcție de care legiuitorul a stabilit natura privativă, respectiv neprivativă de libertate a măsurii educative.

Prin urmare, art.114, ce statuează asupra consecințelor răspunderii penale, prevede că față de minorul care la data săvârșirii infracțiunii avea vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani, se va lua o măsură educativă neprivativă de libertate, însă în cazul minorului cu aceeași vârstă, sancțiunea de natură penală va consta într-o măsură educativă privativă de libertate, în condițiile în care acesta se află în vreuna dintre cele două ipoteze : aceasta a mai săvârșit anterior o infracțiune pentru care i s-a aplicat o măsură educativă privativă de libertate ce a fost

---

²⁴ Magdalena IORDACHE, *Evoluția sistemului sancționar al minorului infractor*, în Revista Dreptul, nr.6/2010, Editura Universul Juridic, București, 2010, p.194.

executată, ori a cărei executare a început înainte de comiterea infracțiunii care face obiectul judecății.

A doua situație constă în ipostaza în care, pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea de 7 ani sau mai mare ori detențiunea pe viață.²⁵

Deși legiuitorul nu a mai păstrat un sistem mixt de sancționare penală a minorului, măsură educativă și pedeapsa cu închisoarea, totuși legiuitorul a păstrat un sistem mixt de sancționare corespunzător nevoilor de reintegrare socială a minorului, care îi permite magistratului competent să recurgă la alte mijloace juridice de conformare și constrângere, decât cele destinate infractorilor majori.

Potrivit vechii reglementări penale, măsurile educative sunt : *mustrarea, libertatea supravegheată, internarea într-un centru de reeducare și internarea într-un centru medical educativ*. La o simplă comparație cu Legea 286/2009, se poate observa o gamă mult mai restrânsă de măsuri educative.

Raportat la Codul Penal din 1968, instanța competentă poate impune minorului următoarele obligații : să nu frecventeze anumite locuri stabilite, să nu intre în legătură cu anumite persoane, să presteze o activitate nerenumărată într-o instituție de interes public fixată de instanță, cu o durată între 50 și 200 de ore, de maxim 3 ore pe zi, după programul de școală, în zilele nelucrătoare și în vacanță.

În noul Cod Penal, obligațiile ce pot fi impuse minorului sunt mai numeroase, și anume : să urmeze un curs de pregătire școlară sau profesională; să nu depășească fără acordul serviciului de probațiune limita teritorială stabilită de instanță, să nu se afle în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori alte adunări publice, stabilite de instanță, să nu se apropie și să nu comunice cu victima sau cu membrii de familie ai acesteia, cu participanții la săvârșirea infracțiunii ori cu alte persoane stabilite de instanță; să

---

²⁵Ibidem, p.192.

se prezintă la serviciul de probațiune la datele fixate de aceasta; să se supună măsurilor de control, tratament sau îngrijire.²⁶

4.2. INTERNAREA MINORULUI INFRACTOR ÎNTR-UN CENTRU DE REEDUCARE, PREROGATIV AL VECHIULUI COD PENAL DIN ANUL 1968.

În cazul când față de un minor s-a luat măsura educativă a internării într-un centru de reeducare, instanța poate dispune, prin aceeași hotărâre, punerea în executare de îndată a măsurii luate.²⁷

Această măsură educativă privativă de libertate se dispunea ca o sancțiune penală față de minorul care a săvârșit o infracțiune, dacă celelalte măsuri educative nu au fost îndeplătoare.²⁸ Această măsură educativă se dispunea pe o perioadă nedeterminată, până la împlinirea vârstei de 18 ani, putând fi prelungită de instanța de judecată pe o durată de cel mult 2 ani, dacă aceasta era necesară pentru realizarea scopului urmărit.

Punerea în executare se face prin trimiterea unei copii de pe hotărârea de condamnare organului de poliție de la locul unde se află minorul.²⁹

În vederea punerii în executare a măsurii educative a internării într-un centru de reeducare, organul de poliție poate pătrunde în domiciliul sau în reședința unei persoane fără învoirea acesteia, precum și în sediul unei persoane juridice fără învoirea reprezentantului legal al acesteia.³⁰

Dacă persoana față de care s-a luat măsura educativă a internării într-un centru de reeducare, nu este găsită, organul de poliție constată aceasta printr-un proces-verbal și face demersurile necesare pentru darea în urmărire, precum și pentru darea în consemn la punctele de trecere a frontierei. Un exemplar al

---

²⁶ Claudia ROȘU, Adrian FANU-MOCA, *Reglementarea minorității și a regimului sancționar al acesteia în noul cod penal în comparație cu actualul cod penal*, Revista Dreptul, nr.5/2010, Editura Universul Juridic, București, 2010, p.76.

²⁷ Ion NEAGU, *Tratat de procedură penală. Partea specială*. Editura Universul Juridic, București, 2009, p.596.

²⁸ Mihai UDROIU, *Drept penal. Partea generală. Partea Specială. Ediția 2*, Editura C.H.Beck, București, 2011, p.163.

²⁹ Ion NEAGU, *op.cit.*, p.596.

³⁰ Ibidem.

procesului-verbal se trimite centrului de reeducare în care s-a dispus executarea internării.³¹ Dacă persoana este găsită, aceasta va fi predată centrului de reeducare. Centrul de reeducare trimite o copie a documentului privind primirea în custodie a minorului, instanței de judecată care a dispus măsura.

Liberarea minorului dintr-un centru de reeducare înainte de a deveni major, revocarea liberării înainte de a deveni major, precum ridicarea sau prelungirea măsurii internării într-un centru de reeducare se dispune din oficiu sau la sesizarea de instanța care a judecat în primă instanță pe minor. Aceași instanță este competentă să dispună ridicarea, prelungirea sau înlocuirea măsurii internării într-un institut medical-educativ.

4.4. MĂSURILE EDUCATIVE APLICABILE MINORILOR INFRACTORI CONFORM LEGISLAȚIEI PENALE ÎN VIGOARE.

Analizând comparativ art.114 NCP cu textul echivalent anterior, constatăm o schimbare de optică în ceea ce privește principiile reglementării.³² Noul Cod penal a renunțat în totalitate la pedepsele penale aplicabile minorilor în favoarea măsurilor educative, care se împart în două categorii: neprivative de libertate și privative de libertate.³³

Totuși în analiza concretă este bine să ținem cont și de prevederile art.17-22 din Legea 187/2012, pentru punerea în aplicare a Legii 286/2009 privind Codul penal, care reglementează situațiile tranzitorii în ceea ce privește regimul sancționar aplicabil minorului infractor. Spre exemplu, prevederile art.17 din Legea 187/2012 stabilesc în mod clar faptul că o pedeapsă cu suspendarea executării, aplicabilă potrivit Cod penal din 1968, este considerată mai

---

³¹ Ibidem.

³² Costică PĂUN, *Noul Cod Penal comentat. Partea generală, Volumul I*, Editura Universul Juridic, București, 2014, p.656.

³³ Tudorel TOADER(coord.), Maria-Ioana MICHINICI, Anda Crișu-CIOCÎNTĂ, Mihai DUNEA, Ruxandra RĂDUCANU, Sebastian RĂDULEȚ, *Noul Cod penal. Comentarii pe articole*. Editura Hamangiu, București, 2014, p.215.

favorabilă decât o măsură educativă privativă de libertate prevăzută în noul Cod penal.³⁴

Conform art.114 alin.1 și 2 din Legea 286/2009, față de minorul care la data săvârșirii unei infracțiuni avea vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani, instanța de judecată competentă poate lua o măsură educativă neprivativă de libertate sau o măsură educativă privativă de libertate în următoarele cazuri:

- dacă a mai săvârșit o infracțiune, pentru care i s-a aplicat o măsură educativă ce a fost executată ori a cărei executare a început înainte de comiterea infracțiunii pentru care este judecat;

- atunci când pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea de 7 ani sau mai mare ori detențiunea pe viață.

Minorilor care la data comiterii infracțiunii au vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani li se vor putea aplica doar măsuri educative, chiar dacă în cursul procesului penal și până la rămânerea definitivă a hotărârii, minorul a împlinit vârsta de 18 ani, în condițiile prevăzute de art.134 din Legea 286/2009.

După stabilirea vinovăției, instanța de judecată poate dispune față de minorul infractor una dintre măsurile educative neprivative de libertate prevăzute la art. 115 alin.(1) din noul Cod penal astfel:

- stagiul de formare civică;
- supravegherea;
- consemnarea la sfârșit de săptămână;
- asistarea zilnică.

Potrivit art.115 alin.(2) din NCP, se prevede posibilitatea aplicării minorului infractor a două măsuri educative privative de libertate:

- internarea într-un centru educativ;
- internarea într-un centru de detenție.

---

³⁴ Ibidem, pp.284-285.

Prin executarea măsurilor educative privative de libertate se urmărește reintegrarea în societate a persoanelor internate și responsabilizarea acestora, în vederea asumării propriilor acțiuni și a prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni³⁵.

CAPITOLUL V. TRATAMENTUL SANȚIONATOR APLICABIL MINORILOR INFRACTORI ÎN DREPTUL PENAL COMPARAT.

Dealungul existenței executării pedepsei privative de libertate se cunosc o multitudine de sisteme penitenciare, diferențiate de evoluția condițiilor economice, politice și sociale, respectiv de regimul aplicat condamnaților.³⁶

Trecând peste sistemele de executare ale pedepselor privative de libertate din evul mediu, despre care am discutat în primul capitol, dintre sistemele moderne de executare a pedepselor amintim: *sistemul închisorii în comun*, *sistemul celular* (penilvanian sau filadelfian), *sistemul auburnian* (bazat pe tăcerea impusă forțat), *sistemul progresiv* (de origine britanică), respectiv *sistemul reformativ de origine americană*. Particularitatea ultimului sistem este dată de faptul că persoana condamnată primea o condamnare care nu avea o durată prestabilită deoarece nu se putea anticipa durata procesului de reeducare și reinsertie în societate.

Analizând în detaliu sistemele legislative observăm că fiecare popor, în virtutea principiilor independenței și suveranității, cu respectarea tradiției, credinței religioase și a fluctuației fenomenului criminalității juvenile, a instituit în legislația proprie o serie de prevederi legale speciale adaptabile la minorii infractori.

Unele state au inserat aceste prevederi legale în codurile penale și respectiv de procedură penală, altele au considerat necesară elaborarea unui act

---

³⁵ Legea 254/2013, art.135.

³⁶ Ioan BĂLA, *op.cit.*, p.281.

normativ special pentru reglementarea situației minorilor infractori, care se completează cu dispozițiile Codului Penal și de procedură penală.³⁷

Precum în România, state ca Algeria, Bulgaria, Croația, Danemarca, Finlanda, Grecia, Italia, Iran, Letonia, Olanda, Polonia, Republica Moldova, Rusia, Scoția, Slovenia, Suedia, Ucraina, Ungaria, au considerat că reglementările privind tratamentul sancționar al minorilor trebuie să se regăsească în cuprinsul dispozițiilor generale ale Codului penal și ale Codului de procedură penală.³⁸

În alte state s-a convenit că reglementările răspunderii penale în cazul minorilor delincvenți, trebuie să fie stabilite prin legi sau acte normative speciale în materie.

În perioada 1980-1990, state precum (Austria, Anglia Țara Galilor, Germania, și Olanda), și-au unit eforturile pentru a evita încarcerarea minorilor, extinzând sancțiunile comunitare neprivative de libertate.

Constituția S.U.A., recunoaște dreptul unor deținuți de a se libera condiționat din penitenciare. Unul dintre cele mai importante scopuri ale liberării condiționate este sprijinirea deținutului pentru reintegrarea în societate, ca individ util societății cât mai devreme posibil fără să execute întreaga pedeapsă impusă prin hotărârea instanței.³⁹ Un al scop al liberării condiționate este reducerea costurilor bugetare ale păstrării deținuților în custodie.

În unele state, liberarea condiționată este acordată în mod automat după ce deținutul execută termenul minim stabilit.⁴⁰ În alte state, liberarea condiționată se acordă de către autorități bazându-se pe informațiile primite despre deținut, în esență efectuându-se o predicție asupra capacității deținutului de a fi util societății.⁴¹ Comisia de liberare condiționată din penitenciarele

---

³⁷Elena CAZAN, „Tratamentul sancționar aplicabil minorilor infractori în dreptul comparat”, „Revista Dreptul”, nr.4/2013, Editura Universul Juridic, București, 2013, pp. 217-218.

³⁸ Ibidem, p.218.

³⁹ Ioan BĂLA, *op.cit.*, p.319.

⁴⁰ Ibidem.

⁴¹ Ibidem.

americane ce stabilește dacă un deținut este sau nu „pregătit” pentru acordarea liberării condiționate are o autoritate nelimitată.

5.2. MODELUL PENITENCIAR ENGLEZ ȘI AL ȚĂRII GALILOR.

Serviciul Penitenciar al Majestății Sale pentru Anglia și Țara Galilor are cartierul general situat în Londra. Serviciul se ocupă de elaborarea regulilor și a procedurilor este format din servicii centrale și 11 birouri zonale, prin intermediul cărora conduce grupurile de așezăminte.⁴² Administrarea Penitenciarelor este inclusă în cadrul Ministerului de Interne, doar Irlanda și Scoția au propriile servicii specializate pe administrație penitenciară.

Sistemul penitenciar englez dispune de un număr 138 așezăminte penitenciare. Există cinci penitenciare dispersate pentru deținuții din categoria de maximă securitate, doisprezece penitenciare de categoria B, și 39 de categoria C, atât pentru deținuții bărbați cât și pentru femei. Mai există 36 penitenciare locale care dețin toate tipurile de deținuți, dar în primul rând cei care au ajuns de curând încustodie și cei care nu sunt încă condamnați, precum și 13 penitenciare cu regim deschis (de securitate minimă).⁴³

În plus, sunt 28 de instituții penitenciare pentru infractorii tineri (YOI), cu vârste cuprinse între 16 și 21 ani, și un centru de deținere pentru infractorii imigranți.⁴⁴ Infractorii tineri (sub 16 ani), sunt ținuti mai ales în unități de cazare sigure conduse de autoritățile locale, nu în penitenciare sau YOI.⁴⁵

În prezent, sunt separați în funcție de următoarele criterii:

- separarea arestaților preventivi de condamnații definitiv, a bărbaților de femei și a tinerilor de adulți;
- separarea adulților în infractori primari (clasa „star”) și ceilalți deținuți (clasa „ordinară”), având scopul prevenirii pericolului de influențare reciprocă;

---

⁴² Ana BĂLAN, Emilian STĂNIȘOR, Roxana ELEȘ, *op.cit.*, p.96.

⁴³ Ibidem.

⁴⁴ Ibidem.

⁴⁵ Ibidem.

○împărțirea adulților pe categorii pentru a-i supune unor forme diferențiate de pază și tratament în scopul facilitării readaptării.⁴⁶

În Franța, tribunalele de copii au fost organizate numai cu începere de la 22 iulie 1912. Aceste tribunale au funcționat sub coordonarea unor judecatori specializați, care își sprijineau ancheta pur juridică și pe un certificat medical, așa cum s-a stabilit prin Legea din 1912.⁴⁷ Judecata în tribunalele de copii se desfășoară în alt mod și independent decât în cazul adulților. Copiii judecați erau repartizați în institute de educație, în școli speciale cu ajutorul unor delegați ai societății civile.⁴⁸

Regimul sancționar al minorilor este reglementat de Ordonanța nr. 45-174 din 2 februarie 1945, privind minorii delincvenți, dispozițiile ordonanței completându-se prin normele Codului penal, aprobat prin Legea 2002-1138 din 9 septembrie 2002, minorului infractor aplicându-i-se în primul rând măsuri educative, fără a fi exclusă însă și aplicarea unor pedepse.⁴⁹

---

⁴⁶ Ioan BĂLA, *op.cit.*, p.294.

⁴⁷ Gheorghe BANU, *op.cit.*, p.15.

⁴⁸ Ibidem.

⁴⁹ Teodor DASCĂL, *op.cit.*, p.77.

Bibliografie selectivă

I. Acte normative interne:

1. Constituția României;
2. Codul Civil al României;
3. Codul de procedură civilă al României;
4. Codul penal al României;
5. Codul de procedură penală al României;
6. Codul penal al României din 1968(abrogat);
7. Legea nr. 23/1969 privind executarea pedepselor privative de libertate;
8. Legea nr. 23/2016 privind regimul deținerii și utilizării armamentului în sistemul penitenciar (uzul de armă);
9. Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal;
10. Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal;
11. Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor privative de libertate;
12. Legea nr. 293/2004 privind statutul funcționarilor publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor;
13. Legea nr. 83/2010 privind executarea pedepselor privative de libertate (modifică Legea 275/2006);
14. Legea 104/1992 pentru modificarea și completarea Codului penal și a Codului de procedură penală și a altor legi, abrogarea Legii nr.59/1968 și a Decretului nr.218/1977.
15. Hotărârea de Guvern nr. 1113/2010 – Regulamentul de aplicare al Legii nr.83/2010;

16. Hotărârea de Guvern nr. 1897/2006 – Regulamentul de aplicare al Legii nr. 275/2006 (abrogat);
17. Hotărârea de Guvern nr. 652/2009 – privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești;
18. Hotărârea de Guvern nr. 756/2016 – organizarea funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor și pentru modificarea H.G. nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești;
19. Hotărârea de Guvern nr. 157/2016 – Regulamentul de aplicare al Legii nr. 254/2013;
20. Hotărârea de Guvern nr. 774/2000 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicina legală;
21. Ordonanței Guvernului nr. 1/2000 - privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicina legală;
22. Ordinul Ministerului Justiției nr. 2794/2004 – Codul deontologic al personalului din Administrația Națională a Penitenciarelor;
23. Ordinul Ministerului Justiției nr. 3949/2016 pentru aprobarea normelor privind asigurarea gratuită de către administrația locului de deținere a unui număr de ziare sau publicații;
24. Ordinul Ministerului Justiției nr. 1134/C/2000 și Ordinul Ministerului Sănătății nr. 255/2000 pentru aprobarea normelor procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale;
25. Act administrativ nr. 2762/17.03.2016. Emitent Ministerul Justiției;
26. Actul administrativ „Bugetul Administrației Naționale a Penitenciarelor pentru anul 2016, Nr. 7/105653/ 29.12.2015.”;
27. Bilanțul pe anul 2015 al Serviciului de Probațiune Mureș, interviu realizat cu șef serviciu probațiune Mureș, Camelia Stăncescu, în Ziarul Zi de Zi din 13 februarie 2016, format electronic;

28. Decizia Directorului General al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr.581/2014, *Strategia de resurse umane a sistemului administrației penitenciare 2015-2018*, Emitent Administrația Națională a Penitenciarelor, 2014;
29. Decizia Directorului General al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr.581/2014, *Strategia de resurse umane a sistemului administrației penitenciare 2015-2018*, Emitent Administrația Națională a Penitenciarelor, 2014;
30. Decizia nr.314/18.01.2011, pentru aprobarea strategiei privind formarea profesională în sistemul administrației penitenciare pentru perioada 2011-2015, Emitent Administrația Națională a Penitenciarelor, București, 2011;
31. Document de politică publică privind îmbunătățirea condițiilor de detenție, Anexa 2, Emitent Administrația Națională a Penitenciarelor, București 2011;
32. Protocol de colaborare nr. 54014/20.09.2016, semnat între Administrația Națională a Penitenciarelor și Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad;
33. Raport anual de activitate pentru anul 2015. Emitent Administrația Națională a Penitenciarelor;
34. Raport asupra activității rețelei de medicină legală în anul 2015;
35. Raport privind vizita în Centru Educativ Buziaș, Emitent APADOR-CH, Buziaș, 3 iunie 2014;
36. Strategia sistemului administrației penitenciare pentru perioada 2010-2013;
37. Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar 2015-2020. Îmbunătățirea condițiilor de detenție și creșterea șanselor de reintegrare socială a persoanelor private de libertate.

II. Acte normative internaționale:

1. Constituția Statelor Unite ale Americii;
2. Codul penal francez;
3. Codul penal german;
4. Codul penal italian;
5. Codul penal spaniol;
6. Legea nr.12/2000 - privind răspunderea penală a minorilor din Spania;
7. Ordonanța nr. 45-174 din 2 februarie 1945, privind regimul sancționar al minorilor infractori din Franța;
8. Convenția Europeană a Drepturilor Omului;
9. Convenție împotriva torturii și altor pedepse și tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984;
10. Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948;
11. Recomandarea CM REC (2008)11 a Comitetului de miniștrii ai statelor membre referitoare la regulile europene pentru minori care fac obiectul unor sancțiuni sau măsuri dispuse de organele judiciare;
12. Recomandarea nr. R(87) 3 – Reguli europene pentru penitenciare;
13. Recomandarea nr.R(89) 12 a Comitetului de Miniștrii al Consiliului Europei, adoptată la data de 13 octombrie 1989 și expunere de motive;
14. Recomandarea REC(2006)2 – Regulile penitenciare europene;
15. Rezoluția 40/33 din 1985 – Ansamblul regulilor minime ale Națiunilor Unite cu privire la administrarea justiției pentru minori (Regulile de la Beijing);
16. Rezoluția nr. 35/177/1980 (Ansamblul de principii pentru protejarea tuturor persoanelor supuse unei forme oarecare de detenție sau încarcerare);
17. Rezoluția nr. 663/C/1957 (Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților);

III. Tratate de specialitate, cursuri universitare, monografiile cu autori români:

1. Mihai ACHIM, *Sociologia americană a grupurilor mici*, Editura Politică, București, 1970;
2. Enikő ALBERT-LÖRINCZ, *Adolescentul dezadaptat. Aspecte ale profilului psiho-sociologic al adolescenților cu probleme de adaptare*, Editura Komp-Press, Cluj-Napoca, 1999;
3. Mihail ALBICI, *Despre drept și știința dreptului*, Ediția a II-a, Editura Universul Juridic, București, 2010;
4. Tudor AMZA, Petronel Cosmin, *Criminologie: tratat de teorie și politică criminologică*, Editura Lumina Lex, București, 2008;
5. George ANTONIU (coord.), Alexandru BOROI, Bogdan Nicolae BULAI, Costică BULAI, Ștefan DANEȘ, Constantin DUVAC, Mioara Ketty GUIU, Constantin MITRACHE, Cristian MITRACHE, Ioan MOLNAR, Ion RISTEA, Constantin SIMA, Vasile TEODORESCU, Ioana VASIU, Adina VLĂSCEANU, *Explicații preliminare ale noului Cod Penal, Volumul II*, Editura Universul Juridic, București, 2011;
6. Ștefan ARSENEȘCU, *Sistemul penitenciar. Studiu asupra închisorilor din România.*, Editura Tipografia Aurora, București, 1905;
7. Ioan BĂLA, *Evoluția sistemelor de executare a pedepselor privative de libertate în dreptul românesc*, Editura Universul Juridic, București, 2011;
8. Ana BĂLAN, Emilian STĂNIȘOR, Maricela MINCĂ, *Penologie*, Editura Oscar Print, București, 2004;
9. Dan BANCIU, *Sociologie Juridică*, Editura Lumina Lex, București, 2007;
10. Gheorghe BANU, *Igiena copiilor delincvenți*, Editura Tipografia Penitenciarului Văcărești, București, 1930;
11. Ligia BĂRZU, *Continuitatea creației materiale și spirituale a poporului român pe teritoriul fostei Dacii*, Editor Biblioteca de Arheologie, București, 1979;

12. Vladimir BELIȘ (coord.), *Tratat de medicină legală*, Vol.II, Editura medicală, București, 1995;
13. Dan Călin BELȘIU, *Psihosociologia comportamentală a criminalilor în serie- necesitate sau devotament*, în Studii de securitate publică, Volumul 4, Editura Sitech, Craiova, 2015;
14. Gheorghe BICHICEAN, *Congregațiile generale în Transilvania voievodală*, Editura C.H.Beck, București, 2008;
15. Ioana BOLDIȘ, *Drepturile copilului. Perspective teoretice și aplicative*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2010;
16. Octavian BUDA, *Criminalitatea. O istorie medico-legală românească*, Editura Odiseu, Paralela 45, Pitești, 2007;
17. Diana BULGARU-ILIESCU, Gabriela COSTEA, Alexandra ENACHE, Liviu OPREA, Valentin GHEORGHIU, Vasile ASTĂRĂSTOAE, *Expertiza medico-legală psihiatrică. Abordare interdisciplinară*, Editura Timpul, Iași, 2013;
18. Tudorel BUTOI, Ioana-Teodora BUTOI, *Psihologie Judiciară*, Tratat Universitar, Vol.I, Editura Fundației România de Măine, București, 2001;
19. Lazăr CÂRJAN, Mihai CHIPER, *Criminalistică. Tradiție și modernism*, Editura Curtea Veche, București, 2009.
20. Lazăr CÂRJAN, *Istoria poliției române de la origini până în 1949*, Editura Vestala, București, 2000;
21. Mihail CERNEA, *Sociologie americană. Tendințe și controverse*. Editura Enciclopedică Română, București, 1974;
22. Ioan CHIȘ, Alexandru Bogdan CHIȘ, *Executarea sancțiunilor penale*, Editura Universului Juridic, București, 2015;
23. Ioan CHIȘ, *Drept execuțional penal. Istoria închisorilor. Executarea pedepselor carcerale*, Editura Wolters Kluwer, București, 2009;
24. Ioan CHIȘ, *Instrumente internaționale de drept execuțional penal*, Editura A.N.I., București, 2005;

25. Ioan CHIȘ, *Pedepse penale necarcerale ale secolului XXI*, Editura Wolters Kluwer, București, 2010;
26. Valerian CIOCLEI, *Manual de criminologie*. Ediția 3, Editura ALL Beck, București, 2005;
27. Maria COCA-COZMA (coord.), *Justiția pentru minori*, Editura Universul Juridic, București, 2003;
28. Iacob-Adrian COCOARĂ, *Drept execuțional penal. Istoria închisorilor din Scaunul Mureș.*, Editura Sitech, Craiova, 2012;
29. Iacob-Adrian COCOARĂ, *Istoria închisorilor din Scaunul Mureș și comitatele vecine*, Editura Sitech, Craiova, 2012;
30. Radu CONSTANTIN, Pompil DRĂGHICI, Mircea IONIȚĂ, *Expertizele. Mijloc de probă în procesul penal*, Editura Tehnică, București, 2000;
31. Anastasiu CRIȘU, *Tratamentul infractorului minor în materie penală. Aspecte de drept comparat.*, Editura C.H. Beck, București, 2006;
32. Barbu-Nicu DAMIAN, *Elemente constitutive ale delincvenței juvenile*. Editura Sitech, Craiova, 2009;
33. Teodor DASCĂL, *Minoritatea în dreptul penal român*, Editura C.H. Beck, București, 2011;
34. Grigore I DIANU., *Istoria închisorilor din România. Studiu comparativ. Legi și obiceiuri*, Editura Tipografia Curții Regale, București, 1900;
35. Virgil DRAGOMIRESCU, Octavian HANGANU, Dan PRELIPCEANU, *Expertiza medico-legală psihiatrică*, Editura Medicală, București, 1990;
36. Virgil DRAGOMIRESCU, *Problematică și metodologie medico-legală*, Editura Medicală, București, 1980;
37. DRAGOMIRESCU Virgil, *Psihosociologia comportamentului deviant*, Editura Științifică și Pedagogică, București, 1976;
38. Ioan DURNESCU (coord.), *Probațiunea. Teorii, legislație și practică.*, Editura Polirom, Iași, 2011;

39. István FÁBIÁN, *Imaginea „barbarului” în societatea clasică greco-romană*, Editura Petru Maior, Târgu-Mureș, 2011;
40. Dumitru FIROIU, *Istoria statului și dreptului românesc*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994;
41. Valentin Alexandru GEORGESCU, MIHUȚ Emanuela, *Organizarea de stat a Țării Românești (1765-1782)*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1989;
42. Valentin Alexandru GEORGESCU, Petre STRIHAN, *Judecata domnească în Țara Românească și Moldova (1611-1740)*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1979;
43. Constantin GORGOS, *Vademecum în psihiatrie*, Editura medicală, București, 1985;
44. Florentina GRECU, Sorin M RĂDULESCU., *Delincvența juvenilă în societatea contemporană. Studiu comparativ între Statele Unite și România*, Editura Lumina Lex, București, 2003;
45. Dimitrie GUSTI (coord.), *Enciclopedia României*, Volumul II, Editura Alfa, Iași, 2001;
46. Laszlo HECSER, Viorel HĂDĂREANU, *Medicină legală. Curs pentru studenții în medicină*, vol.II, Târgu-Mureș, 1998;
47. Mihai Adrian HOTCA (coord.), Mirela GORUNESCU, Norel NEAGU, Radu Florin GEAMĂNU, Mircea Constantin SINESCU, Radu SLĂVOIU, Layma –Diana KAWADRI, Constantin NEDELICU, Adrian HĂRĂȚĂU, *Noul Cod penal. Note. Corelații. Explicații.*, Editura C.H.Beck, București, 2014;
48. Adrian HUSAR, *Istoria antică universală. Grecia*, Editura Universității Petru Maior, Târgu Mureș, 2004;
49. Adrian IACOB, Constantin DRĂGHICI, Ciprian CONSTANTIN, VOINIC Cristina, *Drept polițienesc*, Ediția a II-a, revizuită și actualizată, Editura Sitech, Craiova, 2008;

- 50.Valentin IFTENIE, Dan DERMENGIU, *Medicină legală*, Editura C.H. Beck, București, 2009;
- 51.Harald JUNG, Adriana JUNG, *Managementul calității în medicina legală*, Editura University Press, Târgu-Mureș, 2009;
- 52.Anamaria LEAUA, *Penitenciarul. Psihologie socială aplicată*, Editura Lumen, Iași, 2009;
- 53.Emil MIHULEAC, *Expertiza judiciară*, Editura Științifică, București, 1971;
- 54.Nicolae MIU, *Tratat de medicină a adolescentului*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj, 1999;
- 55.Ion NEAGU, *Tratat de procedură penală.Parte specială*. Editura Universul Juridic, București, 2009;
- 56.Lygia NÉGRIER-DORMONT (coord.), Costică VOICU, Georgeta UNGUREANU, Ioaneta VINTILEANU, Alexandru BOROI, *Introducere în criminologie aplicată*, Editura Universul Juridic, București, 2004;
- 57.Lygia NÉGRIER-DORMONT (coord.), Costică VOICU, Georgeta UNGUREANU, *Introducere în criminologia aplicată*, Ediția a II-a, Editura PRO Universitaria, București, 2006;
- 58.Ion OANCEA, *Probleme de criminologie*, Editura ALL, Educational, Timișoara, 1998;
- 59.Gavril PARASCHIV, Daniel Ștefan PARASCHIV, Elena PARASCHIV, *Criminologie. Evoluția cercetărilor privind cauzalitatea și prevenirea infracțiunilor.*, Editura ProUniversitaria, București, 2014;
- 60.Maria Dorina PAȘCA, *Infractorul minor și reintegrarea sa în comunitate*, Editura Ardealul, Târgu-Mureș, 2005;
- 61.Costică PĂUN, *Noul Cod Penal comentat. Partea generală, Volumul I*, Editura Universul Juridic, București, 2014;
- 62.Ion PITULESCU, *Criminalitatea juvenilă*, Editura Național, București, 2000;

63. Dan PRELIPCEANU, *Psihiatrie clinică*, Editura Medicală, București, 2013;
64. Sorin RĂDULESCU, Dan BANCIU, *Introducere în sociologia delincvenței juvenile*, Editura Medicală, București, 1990;
65. Ioan SÂNTEA, *Psihologie judiciară*, Editura Themis Cart, București, 2010;
66. Valentin SCHIAUCU (coord.), Rob CANTON, *Manual de probațiune*, Editura Euro Standard, București, 2008;
67. Gheorghe SCRIPCARU, Vasile ASTĂRĂSTOAE, *Criminologie clinică*, Editura Polirom, București, 2003;
68. Gheorghe SCRIPCARU, Vasile ASTĂRĂSTOAE, Călin SCRIPCARU, *Medicina legală pentru juriști*, Editura Collegium Polirom, București, 2005;
69. Costel-Vasile SISERMAN, *Aspecte epidemiologice ale delincvenței juvenile în Transilvania*, Teză de doctorat susținută la Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, Cluj-Napoca, 2012;
70. George SOLOMONESCU, *Tratamentul infractorului minor în dreptul penal comparat. Partea I. Evoluția istorică.*, București, 1935;
71. Emilian STANCIU, *Tratat de Criminalistică*, Ediția a III-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2005;
72. Emilian STĂNIȘOR, Ana BĂLAN, Cristina PRIPP, *Universul Carceral, Culegere de studii de criminologie și penologie*, Editura Oscar Print, București, 2004;
73. Emilian Stănișor, *Delincvența juvenilă*, Editura Oscar Print, București, 2003;
74. Emilian STĂNIȘOR, *Penitenciarele din România la timpul prezent*, Editura Oscar Print, București, 2005;

- 75.Rodica Mihaela STĂNOIU, *Introducere în criminologie*, Editura Academiei, București, 1989;
- 76.Rodica STĂNOIU, *Criminologie*, vol. I, Editura Oscar Print, București, 1995;
- 77.Bruno ȘTEFAN, *Mediul penitenciar românesc. Cultură și civilizație carcerală*. Editura Institutul European, Iași, 2006;
- 78.Cristian Eduard ȘTEFAN, *Etică și deontologie în sistemul penitenciar*, Editura Prouniversitaria, București, 2013;
- 79.Paul ȘTEFĂNESCU, Lazăr CÂRJAN, *Știința versus crimă.Criminologie, criminalistică, medicină legală*, Editura Curtea Veche, București, 2001;
- 80.Iancu TĂNĂSESCU, Gabriel TĂNĂSESCU, Camil TĂNĂSESCU, *Metacriminologie*, Editura C.H.Beck, București, 2008;
- 81.Ioan Liviu TĂUT (coord.), Constantin Victor DRĂGHICI, Andreea Florina NETEDU, Adrian IACOB, *Teorie și Tactică penitenciară*, Editura Sitech, Craiova, 2012;
- 82.Iulian TEODORESCU, *Minoritatea în fața legii penale. Studiu statistic și de legislație comparată*, Editat de Alex.Til Doicescu, București, 1929;
- 83.Tudorel TOADER (coord.), Maria-Ioana MICHINICI, Anda CRIȘU-CIOCÎNTĂ, Mihai DUNEA, Ruxandra RĂDUCANU, Sebastian RĂDULEȚ, *Noul Cod penal. Comentarii pe articole*. Editura Hamangiu, București, 2014;
- 84.Dan ȚOP, Olivian MASTACAN, *Istoria statului și dreptului românesc*, Editura C.H.Beck, București, 2009;
- 85.Corneliu TURIANU, *Răspunderea juridică pentru faptele penale săvârșite de minori*, Editura Continent XXI, București, 1995;
- 86.Maria Nicoleta TURLIUC, *Psihosociologia comportamentului deviant. Concepte și teorii.*, Editura Institutul European, București, 2007;
- 87.Mihail UDROIU, *Drept penal. Partea generală.Partea Specială. Ediția 2*, Editura C.H.Beck, București, 2011;

- 88.Mihail UDROIU, *Procedură penală. Partea generală. Noul Cod de procedură penală*. Ediția a II-a. Editura C.H.Beck, București, 2015;
- 89.Alina Sanda VASILE, *Psihologia delincvenței juvenile*, Editura Universul Juridic, București, 2010;
- 90.Daniel VASILE, Ionuț Ciprian Dascălu, *Drepturile minorului și răspunderea pentru faptele sale în contextul european,- fără discriminare-*, Editura Lumen, Iași, 2009;
- 91.Adina VLĂSCÉANU, Alina BARBU, *Noul Cod penal comentat prin raportare la Codul penal anterior.*, Editura Hamangiu, București, 2014;
- 92.Corina VOICU, Andreea Simona UZLĂU, Raluca MOROȘANU, Cristinel GHIGHECI, *Noul Cod penal. Ghid de aplicare pentru practicieni.*, Editura Hamangiu, București, 2014;
- 93.Costică VOICU, Ștefan COCOȘ, Dan JOANDREA, *Elemente de drept penal roman*, Editura PRO Universitaria, București, 2007;
- 94.Costică VOICU, Florian COMAN, Ștefania Georgeta UNGUREANU, *Drept internațional penal*, Editura PRO Universitaria, București, 2007;
- 95.Costică VOICU, *Istoria statului și dreptului românesc până la 1859*, Volumul I, Editura Academica, București, 2000;
- 96.Costică VOICU, *Istoria statului și dreptului românesc*, Editura Universul Juridic, București, 2012;
- 97.Costică VOICU, *Teoria generală a dreptului*, Editura Universul Juridic, București, 2006;
- 98.Costică VOICU, Georgeta UNGUREANU, *Studii de criminologie și victimologie*, Editura PRO Universitaria, București, 2006;
- 99.Nicolae VOLONCIU (coord.), Andreea Simona UZLĂU, Raluca MOROȘANU, Victor VĂDUVA, Daniel ATASIEI, Cristinel GHIGHECI, Corina VOICU, Georgiana TUDOR, Teodor Viorel GHEORGHE, Cătălin Mihai CHIRIȚĂ, *Noul Cod de procedură penală*, Editura Hamangiu, București, 2015;

100. Petrance ZIDARU, *Drept execuțional penal*, Editura Mihaela, București, 1997.

IV. Tratatate de specialitate, cursuri universitare, monografii cu autori străini:

1. BECKER H., *Outsiders, Studies in the Sociology of deviance*, New York, GMC Milan, 1963;
2. Robert M CARTER., Leslie T WILKINS., *Probation, Parole and Community Corrections*, 2nd Editura John Wiley& Sons, 1976;
3. Maurice CUSSON, *Prevenirea delincvenței. Metode eficiente.*, Editura Gramar, București, 2006;
4. Émile DURKHEIM, *Regulile metodei sociologice*, Editura Științifică, București, 1974;
5. Michel FOUCAULT, *A supraveghea și a pedepsi. Nașterea închisorii.*, Editura Humanitas, București, 1997;
6. Emilo Mira Y LOPEZ, *Manual de psihologie juridică*, Editura Oscar Print, București, 2009;
7. Laurent MONTET, *Criminali în serie*, Editura Corint, București, 2003;
8. PALMER J.W., JD., PALMER S.E., J.D., *Constitutional Rights of Prisoners*, Anderson Publishing co., Cincinnati;
9. Joel PARIS, *Ghidul DSM-5 pentru clinicianul inteligent*, Editura Trei, București, 2015;
10. Jean PIAGET, *Psihologie și pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972;
11. Jean PINATEL, *La société criminogne*, Ed. Calman- Levy, 1971;
12. Saleem SHAH A., Loren ROTH H., *Biological and Psychophysiological Factors in Criminality*, în *Handbook of Criminology*, Chicago, Rand McNally Colledge Publishing Co..1974;
13. Jürgen THORWALD, *Un secol de luptă cu delincvența*, volumul II, Editura Moldova, București, 1964;

V.Articole publicate de autori români în reviste indexate în baze de date internaționale recunoscute:

1. Cristina BALUȚĂ, *Revenirea foștilor deținuți pe piața muncii și reintegrarea lor în societate*, în *Revista de Economie Socială*, nr.4/2012, București, 2012;
2. Ortansa BREZEANU, *Din istoria regimului sancționar al minorului infractor, în legislația penală română (III)*, în *Revista de Drept Penal*, Anul III, nr.2/1996, Editura R.A. „Monitorul Oficial” București, 1996;
3. Elena CAZAN, *„Tratamentul sancționar aplicabil minorilor infractori în dreptul comparat”* , „*Revista Dreptul*”, nr.4/2013, Editura Universul Juridic, București, 2013;
4. Ioan CHIȘ, *Evoluția sistemului penitenciar și a regimului privitor la executarea pedepselor privative de liberate până la sfârșitul celui de-al doilea război mondial*, în *Revista de Știință Penitenciară*, Editor, Direcția Generală a Penitenciarelor, București, 1996;
5. Iacob-Adrian COCOARĂ, *Continuitate și discontinuitate în dreptul execuțional penal românesc*, în *Volumul Colectiv al Institutului de Cercetări Juridice al Academiei Române „Acad. Andrei Rădulescu”*, Editura Universul juridic, București, 2012;
6. Iacob-Adrian COCOARĂ, *Evoluția și aplicarea pedepselor în anumite localități din Transilvania între secolele XVI-XIX.*, în *Revista de Drept Penal*, nr.4/2013, Editura Universul Juridic, București, 2013;
7. Iacob-Adrian COCOARĂ, *Geneza actului criminal în cazul minorilor condamnați pentru infracțiuni contra persoanei*, în *Studii de Securitate Publică*, Volumul IV, Ediție Specială (iunie 2015), Editura Sitech, Craiova, 2015;
8. Mircea DJUVARA, *Drept și Sociologie*, în *Arhiva pentru știință și reformă socială*, nr. XIV, 1936;

9. Tiberiu DIANU, *Instituția probațiunii în Marea Britanie*, în *Revista de Studii de drept românesc*, nr.2/1995;
10. Gheorghe FLORIAN, *Penitenciarele britanice și rolul comunității în recuperarea celor care au încălcat legea*, în *Revista de Știință Penitenciară*, nr. 2/1993;
11. Liviu HERGHELEGIU, *Făptuitor minor mai mic de 14 ani față de care s-a dispus neînceperea urmăririi penale. Inculpații minori trimși în judecată pentru aceleași fapte. Modalități de soluționare a laturii civile*, în *Revista Dreptul*, anul XV, seria a III-a, nr.9/2004, Editura Universul Juridic, București, 2004;
12. Magdalena IORDACHE, *Evoluția sistemului sancționar al minorului infractor*, în *Revista Dreptul*, nr.6/2010, Editura Universul Juridic, București, 2010;
13. Momcilo LUBURICI, Nicolae POPA, *Știința juridică și sociologia dreptului*, în *Revista română de drept*, nr. 5/1972;
14. Carmen NECULA, Dan MÂNZALĂ, *Răspunderea penală a minorilor și regimul sancționar în legislația altor țări*, Material întocmit la Institutul Național de Criminologie, București, 2006;
15. Aura PREDA, *Continuitate și discontinuitate în influențele factorilor de socializare asupra personalității delincvente*, în *Volumul Colectiv „Știință și Codificare în România”*. Comunicări prezentate la Sesiunea Științifică a Institutului de Cercetări Juridice, Editura Universul Juridic, București, 2012;
16. Claudia ROȘU, Adrian FANU-MOCA, *Reglementarea minorității și a regimului sancționar al acesteia în noul cod penal în comparație cu actualul cod penal*, *Revista Dreptul*, nr.5/2010, Editura Universul Juridic, București, 2010;
17. Teodor SÂMBRIAN, *Istoricul instituției închisorii în România*, în *Revista de Știință Penitenciară*, nr.1-2/1993;

18. Bruno ȘTEFAN, *Istoria și reforma închisorilor românești*, în *Revista Română de Sociologie*, anul XVII, nr. 5-6, 2006;
19. Simona Maya TEODOROIU, Emilian STĂNIȘOR, *Desfășurarea convenției de înfrățire între Direcția Generală a Penitenciarelor și Direcția instituțiilor penitenciare din Spania*, în *Revista Administrației Penitenciare din România*, nr.2/2002;
20. Ecaterina VALICA, *Instituționalizarea probațiunii în România: Practici și strategii situaționale, în contextul (post) aderării la Uniunea Europeană*, în *Revista Română de Sociologie*, anul XX, nr.3-4, p.299- 317, București;
21. Costică VOICU, *Cooperarea juridică în materie penală și cooperarea polițienească în reglementarea Tratatului de la Lisabona*, In onorem prof.univ.dr. George Antoniu, *Culegere de studii juridice*, Editura Sitech, Craiova, 2009;

VI. Bibliografie online:

1. www.anp.gov.ro;
2. www.fenomenulpitești.ro;
3. www.suntemprodusulmediului.ro/despre-proiecte/misiune.

VII. Jurisprudență națională:

1. Speța nr.328A/2014 din jurisprudența Curții de Apel Târgu Mureș;
2. Speța penală nr.101/07.09.2015, dispusă la Judecătoria Orșova;